

Dr. Irina-Alexandra SIMION

ARMATA ROMÂNĂ ȘI CULTELE

Într-o inspirată colecție bibliofilă care are ca leit-motiv Armata Română ca personaj colectiv, partener social și/sau subiect instituțional, Serviciul Istoric al Armatei a editat în 2015 culegerea de studii și comunicări științifice cu titlul „Armata Română și cultele” (328 pagini).

Apărut la Editura Istros a Muzeului Brăilei, cu care instituția a stabilit un benefic parteneriat editorial, volumul include 46 de studii realizate de 55 de reputați cercetători, arhiviști, muzeografi, preoți, cadre didactice universitare, masteranzi și doctoranzi.

Volumul se deschide cu Mesajul adresat de generalul-locotenent dr. Ștefan Dănilă, fostul șef al Statului Major General, participanților la sesiunea națională de comunicări științifice cu tema „Armata Română și cultele”, desfășurată anul trecut la modernul Centru Cultural din Mioveni. Manifestare științifică de tradiție a breslei arhiviștilor militari, ediția de anul trecut a fost onorată de peste 70 de cadre didactice universitare, istorici, cercetători, muzeografi, preoți, bibliotecari, documentariști și arhiviști din 25 de centre universitare, muzee, filiale județene ale Arhivelor Naționale și instituții militare de învățământ din Arad, Bacău, București, Constanța, Iași, Pitești, Roman și Suceava.

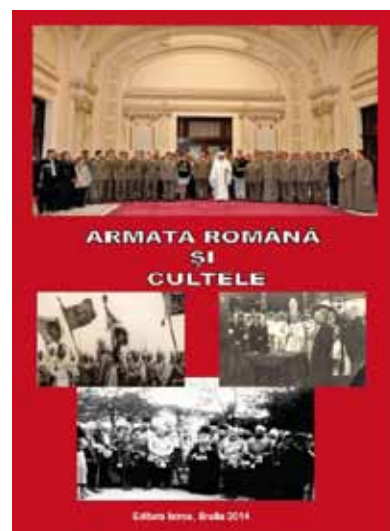
La Secțiunea I dedicată temei principale a sesiunii au fost tratate subiecte dintre cele mai diverse, circumscrise domeniului ecumenic. Astfel, în sumarul volumului se regăsesc informații pertinente referitoare la sfinții români (preotul dr. Ioan Chirvasă), clericii ortodocși participanți la campanii (dr.

Florian Bichir, locotenent-colonel Valentin Tănase, dr. Alexandrina Cuțui, Cornelia Ghinea), ctitorii și așezăminte monahale (Roxana Niculoiu, Doru Berbec, dr. Laurențiu Batin, prof. drd. Vasile-Virgil Coman, comandor dr. Marian Moșneagu), activitatea Inspectoratului Clerului Militar (dr. Costin Scurtu, maior dr. Gheorghe Diaconescu, colonel dr. Petrișor

Florea, dr. Iulian Boțoghină), preoți militari (dr. Cornel Țucă, Cosmina Lăzărescu, Marinel Lăzărescu) ș.a.

Cea de-a doua secțiune – Miscelanea – completează într-o manieră elevată spectrul istoriografiei militare cu alte subiecte la fel de interesante, multe dintre ele inedite.

Volumul are atașată o listă bogată cu principalele lucrări editate sub egida Arhivelor Militare Române, care onorează palmaresul de succes al arhiviștilor și istoricilor militari din toate generațiile.

Redacția

PREOT DR. LAURENȚIU RĂDOI, LA 625 DE ANI DE ATESTARE DOCUMENTARĂ A RÂMNICULUI. EPOCA LUI MIRCEA CEL MARE, MOMENT DE SEAMĂ ÎN ISTORIA JUDEȚULUI VÂLCEA (1386-1418)

Sărbătorirea a 625 de ani de atestare documentară a orașului Râmnicu-Vâlcea reprezintă pentru noi un privilegiu de a readuce în lumină chipul măreț al domnitorului Mircea cel Mare, rămas în istoriografia noastră ca unul dintre cei

mai de seamă voievozi, ctitor de neam și țară. Cu toate că, în decursul timpului, numeroase articole, studii și volume de istorie și literatură, au scos în evidență imaginea unui oștean neînfricat, care a luptat pentru neatârarea țării sale, în anul

2014 a apărut la Editura Sfântul Antim Ivireanul din Râmnicu-Vâlcea o nouă lucrare cu titlul: *La 625 de ani de atestare documentară a Râmnicului. Epoca lui Mircea cel Mare, moment de seamă în istoria județului Vâlcea (1386-1418)*. Fără a avea pretenția de a epuiza subiectul, autorul cărții, părintele Laurențiu Rădoi, s-a aplecat asupra personalității și faptelor acestui exponent al istoriei naționale, evocând atașamentul voievodului față de așezarea de la poalele Capelei și mai ales față de mănăstirea Cozia, ctitoria sa, a cărei istorie se împletește cu numele ilustrului domnitor.

Că Râmnicul a avut un rol însemnat în timpul lui Mircea, o arată mai ales zidurile din parcul central al localității, dar și monedele descoperite aici, emisiuni, cele mai multe dintre ele, de la domnitorul muntean. Cu toate că știrile consemnate în actele vremii nu i-au îngăduit să reconstituie, pe deplin, vizitele *ilustrului principe* într-unul dintre cele mai vechi târguri ale țării, tânărul cercetător arată că domnia lui Mircea reprezintă o perioadă de o însemnatate deosebită pentru județul Vâlcea, cu urmări durabile pe plan administrativ, care n-a făcut decât să-i crească prestigiul atât în țară, cât și peste hotare.

Pornind de la izvoarele deja consacrate, părintele Rădoi subliniază că epoca lui Mircea a constituit un moment de referință și în evoluția bisericilor din Țara Românească, în general, și a monahismului, în special, locașurile de cult înmulțindu-se și ca urmare a implicării sale la cel mai înalt nivel. *Nu este loc în țara aceasta pe unde el să fi călătorit, pe unde el să fi stat și pe unde el să fi dat hrisoavele lui, în care să nu-și fi adus aminte de casa Domnului; de biserică*

creștină, de credința creștină, care lui i-a insuflat atâta putere.

Dar grija lui Mircea nu s-a oprit aici, încurajând cultura și arta în care a văzut un factor de consolidare a puterii țării și a neamului său. Fără a intra în amănunte, s-a menționat un real progres și pentru creația practică și tehnică, care, la sfârșitul secolului al XIV-lea, n-a fost mai prejos de măreția domniei acestui iscusit voievod, animat de o fierbinte dragoste de

neam și țară. Deși puține, mărturiile istorice prezentate sunt suficiente pentru a ne arăta că domnia lui Mircea, de peste trei decenii, se înscrie ca una din etapele importante ale înfloririi artistice de mai târziu, din această parte a țării, cu integrarea ei în circuitul valorilor universale.

Din cele expuse, se constată că *Mircea, mare cap și mare om politic a fost, dar a fost și mare credincios. Să fie îngăduit unui preot să creadă un lucru: că minunățiile pe care Mircea le-a făcut în vremea lui, le-a făcut și sprijinit de mintea lui mare, dar sprijinit, cred, mai mult pe puternica lui credință creștină.* Prin urmare, statura monumentală a faptelor sale l-a impus în istorie sub apelativul de „cel mare”, care, pentru tinerele generații, a devenit o necesitate absolută pentru a sublinia, în sfârșit, adevăratele dimensiuni ale prezenței în istoria națională și universală a domnului român.

O pioasă evocare i se cuvine, așadar, acestui domnitor, care avea să rămână de-a lungul timpului acel *bătrân atât de simplu, după vorbă, după port*, cum stihuia Mihai Eminescu, ce și-a pus viața în slujba Bisericii și a neamului său, devenind primul mare ctitor din istorie medievală a Țării Românești.

Preot Constantin OLARIU

† EMILIAN LOVIȘTEANUL EPISCOP VICAR AL ARHIEPISCOPIEI RÂMNICULUI CUVÂNT ȘI FAPTĂ ÎN LUMINA EVANGHELIEI

Cartea *Cuvânt și Faptă în lumina Evangheliei* al cărei autor este Preasfințitul Emilian Lovișteanul, Episcop Vicar al Arhiepiscopiei Râmnicului, a apărut anul acesta, 2014, la Editura Reîntregirea din Alba Iulia. Volumul cuprinde studii de istorie bisericească, conferințe și meditații care, publicate de-a lungul timpului în reviste și volume colective, descoperă rezultatul unei munci îndelungate și direcția de cercetare științifică asupra căreia s-a aplecat Preasfinția Sa.

Știința istoriei, slujirea arhierescă și cercetarea științifică, au permis cunoașterea și înțelegerea anumitor momente din istoria și viața Bisericii, care uneori au fost prezentate fie fragmentar, fie lipsite de perspectiva soteriologică. Imaginea de ansamblu a acestui volum arată că împletirea mesajului revelat cu realitățile omenești a însemnat de fapt concretizarea acestui mesaj în viața culturală și socială a poporului, fapt pentru care studiile prezentate permit înțelegerea fără

prejudecăți a rolului Bisericii Ortodoxe în istoria poporului român. De altfel, întreaga noastră viață este o cale a descoperirii rațiunilor și Proniei dumnezeiești după cum ne încredințează Preasfințitul Emilian: *Pe calea de la Neamț la Hurezi am descoperit adevărul despre sfinții și ctitorii mănăstirilor și bisericilor românești, apărute de Pronia divină și jertfa voievozilor și ostașilor români în luptele cu turcii și în timpul celor Două Războaie Mondiale, păstrând în viață lucrarea sfințitoare a Bisericii întemeiate de Hristos-Domnul, Cel Ce este Calea, Adevărul și Viața* (Ioan 14,6).

Lucrarea este structurată în patru capitole: **Biserica și poporul român: slujire și lucrare întru devenire**, capitol care prezintă aspecte din viața Bisericii din Moldova în perioada domniei Sfântului Voievod Ștefan cel Mare și din timpul Primului Război Mondial, pentru ca generația de astăzi, dar și cele de mâine, să ia aminte la valorile pline de sfințenie și frumusețe netrecătoare, pentru a rezista în istorie cu demnitate și har de la Izvorul vieții, Dumnezeu; **Activități social-filantropice la Iași și Râmnic**, în care a arătat faptul că dimensiunea medicală și social-filantropică de astăzi, din fiecare Eparhie a Bisericii Ortodoxe Române are rădăcină în lucrarea milostivă a slujitorilor din mănăstirile veacurilor trecute; **Sfinții Martiri Brâncoveni în spiritualitatea și cultura creștină**, capitol în care este descoperită sublimitatea și trăinicia iubirii și jertfei credinței în Dumnezeu a Sfinților Martiri Brâncoveni, manifestarea

vocației ctitoricești a Sfântului Constantin Brâncoveanu și a familiei sale în subcapitolul *Ctitoriile brâncovenești: artă și transfigurare*, precum și modul în care moștenirea și jertfa brâncovenească a fost afirmată în secolele ce au urmat, realizând, din perspectiva amprenteii pe care spiritualitatea ortodoxă a așezat-o în cultura română, o admirabilă paralelă a modului în care spiritualitatea a devenit creatoare în opera Sfântului Constantin Brâncoveanu și a poetului Mihai Eminescu; **Monahismul românesc între tradiție și universalitate creștină**, reafirmă rolul pastoral-social al monahismului ortodox în societatea românească, monahismul în viața și opera Sfântului Ioan Gură de Aur, asumarea crucii și dimensiunea misiunii monahilor după Decretul nr. 410 din 1959, urmată de prezentarea Mănăstirii Neamț și mănăstirilor din Arhiepiscopia Râmnicului, care dau posibilitatea înțelegerii într-un mod autentic a rolului pe care monahismul românesc l-a avut în formarea și păstrarea identității naționale, spirituale și culturale a poporului român, la nivel colectiv sau personal de către ierarhi, egumeni, duhovnici sau viețuitori.

Prin acest volum, Preasfințitul Emilian nădăjduiește ca aceste vitralii-icoane ale ortodoxiei românești și universale să așeze în sufletele cititorilor, mantia luminii mărturisitoare a unui popor dreptcredincios și dorul spre un pelerinaj în viețile sfinților și în monahismul autentic.

Preot Constantin OLARIU

† EMILIAN LOVIȘTEANU EPISCOP VICAR AL ARHIEPISCOPIEI RÂMNICULUI, TOLOGIE ȘI ISTORIE BISERICESCĂ – DE LA SFINTELE TAINE LA SFINȚIREA OMULUI

La Editura Mitropoliei Olteniei a apărut la finele anului 2014 volumul de studii *Teologie și istorie bisericească – de la Sfintele Taine la sfințirea omului* sub semnătura Preasfințitului Emilian Lovișteanu, Episcop Vicar al Arhiepiscopiei Râmnicului.

Volumul descoperă în primul rând experiența harului divin în viața Bisericii pentru a cultiva darurile primite de la Dumnezeu în familie, parohie și mănăstire, spre sfințirea și înfrumusețarea vieții pământești și dobândirea veșniciei după

cum subliniază Preasfinția Sa în debutul acestuia. Reafirmarea darurilor duhovnicești ce sunt împărtășite omului prin Sfintele Taine pentru creșterea sa spirituală, prezintă viața creștinului, prin autoritatea Sfântului Vasile cel Mare, drept o punere în lucrare a harului și a darurilor primite prin Botez, în viața bisericească, pe care o va duce de acum înainte, manifestate în lucrarea misionar-culturală și social-filantropică a Bisericii drept călătoria persoanei umane și înveșmântarea vieții în comuniune de dragoste și dialog, precum și mărturi-

sirea lui Dumnezeu prin credință, fapte bune și rugăciune.

Prezentarea chipului duhovnicesc, a operei și lucrării misionare și filantropice a Sfinților Părinți și a Ierarhilor cu viață sfântă, întărește conștiința misionară a Bisericii în societatea actuală, singura, de altfel, care-l poate așeza pe creștinul contemporan într-o stare de echilibru între angajamentele sociale asumate și lucrarea de sfințire a vieții.

Volumul este structurat în patru capitole.

Studiile prezentate în capitolul *Sfintele Taine în lumina istoriei* – De la Taina Sfântului Botez la Taina Sfintei Căsătorii – viața noastră între Dumnezeu și lume, *Sfintele Taine ale Euharistiei și Spovedaniei între Tradiție și contemporaneitate*, *Taina Hirotoniei – slujire și dăruire, Slujirea episcopală în Biserica Mântuitorului Iisus Hristos, Omul între boală și vindecare, Libertatea și dragostea în istoria Vechiului și Noului Testament* – sunt cercetări care au fost realizate de Preasfințitul Emilian în anii anteriori, ani ce rămân cunoscuți în viața Bisericii Ortodoxe Române drept ani omagiali ai Sfințelor Taine. În cadrul acestora este prezentată autoritatea și responsabilitatea eclesială pentru cunoașterea și aprofundarea învățaturii de credință referitoare la Sfintele Taine, însă este subliniată și lucrarea launtrică de unire a omului cu Dumnezeu prin Iisus Hristos în Duhul Sfânt. Fiind apreciate, în cadrul volumului, *eforturile clerului și ale poporului în împlinirea pastorației și misiunii bisericești, cu extindere în spațiile internaționale, unde românii s-au stabilit temporar și au*

nevoie de asistență religioasă, precum și experiența benefică a descoperirii spiritualității românești în cadrul unor texte bilingve, studiile acestui capitol sunt prezentate și în limba franceză, în traducerea doamnei prof. univ. dr. Felicia Dumas de la Universitatea „Al.I. Cuza” din Iași.

Capitolul al doilea *Sfinții Bisericii – slujitori prin cuvinte și fapte*, prezintă lucrarea Bisericii de cinstire și recunoaștere a sfinților, aceștia fiind cei în care se arată lucrarea harului divin ca rodire a darurilor Duhului Sfânt primite prin Sfintele Taine. Sunt prezentate aspecte din viața și lucrarea misionară a Sfinților Împărați Constantin și Elena, a Sfântului Vasile cel Mare, a Sfântului Voievod Ștefan cel Mare, a Sfântului Ierarh Calinic și a Sfinților Martiri Brâncoveni, mărturisitori ai credinței statornice, credință ce a rodit în mulțimea faptelor

bune, nevoițelor și rugăciunilor pe care le-au săvârșit. Un interes aparte suscită studiul *Susținerea Bisericii Creștine prin Epistole de către Sfântul Vasile cel Mare*. Acest tezaur epistolar, este valorificat de către Preasfinția Sa în structurarea, prin argumentare patristică din opera Sfântului Vasile cel Mare, a unor teme de actualitate din viața Bisericii: unitatea, credința, dragostea, Sfintele Taine, înțelegerea, zidirea de lăcașuri sfinte, mărturisirea adevărului de credință, vrednicia slujitorilor.

Capitolul al treilea, *Creștinul pelerin între dialog și cultivarea dragostei evanghelice*, prezintă dimensiunea misionară

a Ortodoxiei românești în studiile *Legăturile Bisericii Ortodoxe Române cu Biserica Anglicană, Pelerinajul în lumea ortodoxă*, precum și a modului în care spiritualitatea ortodoxă a devenit izvor de cultură și limbă românească, prezentat în studiul *Promovarea literaturii române bisericești și a unității de limbă prin propovăduirea și transmiterea Cuvântului lui Dumnezeu*.

Capitolul al patrulea, *Mărturisirea „Cuvântului Întrupat” în lume*, cuprinde transcrierea a trei interviuri acordate de Preasfințitul Emilian: *Rațiunea creației în contextul Praznicului Nașterii Domnului, Fericirea a IX-a, de la suferință la bucurii sfinte și Rugăciunea – hrana sufletească cea mai scumpă*. Prezența acestor interviuri arată lucrarea misionară actuală a Bisericii prin mijloacele mass-media în scopul cultivării iubirii lui Dumnezeu și a oamenilor.

Volumul de studii împlineste, prin structu-

rarea tematicii în capitole și a succesiunii acestora, nevoia de sinteză pe care o impune societatea contemporană, oferind o vastă prezentare a modului în care harul divin este împărțit prin Sfintele Taine, a roadelor duhovnicești prezente în viața sfinților, a necesității misionare pe care o impune globalizarea și secularizarea actuală, realizată prin mijloace ușor accesibile omului contemporan.

Cartea *Teologie și istorie bisericească – de la Sfintele Taine la sfințirea omului* este o invitație spre a redescoperi profunzimea și actualitatea spiritualității Ortodoxiei care păstrează memoria istoriei sfinte a mântuirii dar, totodată, atunci când devine roditoare în viața creștinului, este și trăire, ca pregustare, a Împărăției cerurilor.

